

TÉREY JÁNOS

A Legkisebb Jégkorszak

BÚCSÚ CATANIÁTÓL

*Egy kisimult arcú év,
2019 áprilisának egyik reggelén
Munkába indultak a cataniai polgárok;
Mindenkinek, akinek a rangsor alapján
Ötszáz, ezer vagy kétezer eurós öltöny
Avagy kosztüm a viselete;
Az is, akinek olcsó, ám feszes uniformis,
Pöttyös selyemlamé vagy sima overall;
És az is, akinek zsákvászon rabruha.
Munkába léptek mindnyájan, nyolc óra múlt.
Telefoncsörgés és ajtócsapódás,
Ilyen reggel ezeregy sürgő-forgó iroda.*

*Szemerédy Alma, budapesti ügyvédnő, fölébredt a hotelben.
Hálóingben nézett le a teraszról:
Buszok érték egymást a Trento téren.
„Harmadszor pillantom meg: nem javul,
Egy lepusztult, fáradt képű, tengerparti Miskolc...”
Barátnője, Bori megmondta elégszer:
„Ha bársonyosat akarsz, ott van Palermo,
Ha ódon zegzugosat, akkor meg Siracusa...
Cataniában csak Bellini jó.”
Fruzsina ezzel mélyen egyetértett,
Járt már Szicíliában az első férjével,
Donner Kálmán baleseti sebésszel is.
Tegnapelőtt érkezett. Hosszú hétvégére jött
Egyedül, „csak úgy, levegőzni”, mint mondja,
És bánta már, hogy nem Taorminában
Vett ki szállást. Fruzsina várospárti,
De a fő kérdés: milyen előnyökről
Mond le ilyenkor, milyen áron várospárti?*

*Fölpróbált egy tegnap délután
A Pradában vásárolt, fekete virágmintával
Hímzett, piros tűsarkú cipőt.
Ledobta hálóingét a tükör előtt.
Meggyőzőnek találta a látványt.
Helmut Newton modelljeit idéző pózban
– Nevetett közben – féltérpeszbe helyezkedett,*

*Kézfejével megemelte előbb a bal mellét,
Majd a jobbikat is, ruganyos bársony,
Simogatta magát: „Nnna? Még mindig elég
Kívánatos vagyok harmincnyolc évesen is?
– Faggatta magát. – Nem csak a férjem,
Nem csak a kis szűz bojtárom szemében?
Fétis maradok böjtölő politikusok polcán?
Ugye, ugye, ugye még mindig létezem?...”*

*Félálomban hívott egy pesti számot,
Látszott ideges mozdulatából,
Hogy nem a barátnőjét,
De nem vették föl, Alma lerakta.
S ekkor...
Ekkor...
Ekkor...*

*Kopogtattak? De senki. A folyosón moraj.
A telefonján olvasta negyed kilenc felé,
Hogy „Szicília. Megnyílt az első torok”.
„Torok, de miféle torok, minek is a torka?
Ó, hát személyesen... az ETNÁÉ!
Kiereszti a hangját? Tényleg most, mikor én is itt?
Pár órányi járőföldre... Nem hiszem el.
Holnap akartam megmászni megint...
Most akkor nem fogom?” „Nos, enyhén szólva nem”,
Írta gyorsan sms-ben a második férje,
Dolina Iván főmeteorológus.*

*Alma bekapcsolta a tévét.
A hírek arról szóltak, hogy az Etna fölébredt
Pizkosféhér hópaplanja alatt. Ötezer
Méter magasba csaptak a nyúlánk gáz- és hamufelhők
A négy torok, a négy tatóngó csúcskráter fölött.
E négyfejű sárkány évente föl szokott
Lázadni, sőt mi több: nőies ciklusai vannak,
De annyira, mint abban az évben, ritkán volt eleven.*

*Az Etna kitört. Látni, a feketére sült
Övezetet a csúcson máris átlépte a láva.
Alma elképzelte, ahogyan gyújtóbombák,
Mázsányi tűzgolyóbisok garmadája
Hullik a csupasz lankákra, mezőkre, utakra.
Igaz, hogy nincs a magasban semmiféle ház,
Csak néhány szétcsúszott zszindelyű esőbeálló,*

*De csupa lobbanékony anyag: máris égnek.
Elképzelte, ahogy izzó lávakövek zubognak
A lejtő bozótosaira, belobbantva a fenyőligeteket;
Messzire látszanak a tűzfészkek burjánzó makulái a réten.
Az Etna kitört; tűzszőnyegét terítve szét
Az olajfás, ébredező rétekre, hamarosan
A villákkal teleszórt lejtőkre is...*

*Lement reggelizni, még félálom... Nyüzsgés fogadta a hallban.
„Ó, mi azt hittük, csak tüsszög szeretett hegyünk,
Gáz és por tör fel bepirosodott, szűk torkán...
Ki számított rá, hogy most nem csak kóstolgat minket,
Hanem bekopogtat?”
Siránkozott a hotelportás.*

*Örökké rengő földön járva,
Sértettségében örökkön füstölgő kráter tövében élnek,
Folytonosan pöfékelt csúcsok között,
Kvázi a pokol tornácán,
Gondolta Alma. Leült a reggelizőasztalhoz,
Kent egy tonhalas szendvicset magának,
Ivott egy cappuccinót... Mintha zavartalanul.
„Még föl sem ocsúdtak az első kitörések sokkjából
Az izlandiak és Észak, amikor...”,
Hebegte a kommentátor a tévében.
Egymásnak feleltek a vágóképek
A füstölgő északi és déli csúcsokkal:
„...Amikor itt is!” „Ez isteni túlzás”, mondta valaki.
„Lassan nem lehet eldönteni a látványról,
Izland vagy Szicília,
Szicília vagy Izland?”
„És, nem mindegy most már?”*

*Pár nap múlva, latolgatták a vendégek, alighanem
Catania sakkáblaszertű belvárosi utcáira
Zúdul a füstölgő lávaörmény.
„Olyan bizarr, hogy eleve vulkáni a járda,
Látszanak a bazaltlapokon az elpattant buborékok.
Lávatömbökre épültek egész házak...”
„Meneküljünk, mielőtt...” „Maga főleg meneküljön
– Mondta Almának a szobaasszony, Maria Teresa. –
Perzselő levegőben nem szállhat repülő,
Izzó síneken nem járhat vonat,
Autó már tíz centis hamuban sem tud elindulni...”
Alma paff lett. „Menjen, hallja, mielőtt törlik a gépét.”*

„És maga?” „Én, ugyan...” Alma idejött,
Ahogy Borinak mondta: „sebei rózsaszínjét
Leperzseltetni szicíliai Nappal”,
Fogsor alakú hegyormok,
Kopár kúpok, zöldellő hepehupák közé,
Primavera siciliana... „Erre ez!
Ez lett belőle, pont ilyen forró tavasz.”

„Már régen nem kérdés, vajon az idén is
Csak szelíd ölebként mormol, pöfög a hegyünk?
– Fejtegette bizalmaskodó szobaasszonya. –
Hektikusan köhécsel, lombhullató öregúr?
Netán rondán krákog nikotinista nihiljében,
Bodor felhőt eregetve?
Szaggatottan, gyors egymásutánban,
Vulkanikus arpeggio!
Apránként teríti szét a terbét,
Egy torokra jut egyetlen fülsértő köhögés?
Avagy böffen egyet minden lehető résen át,
És gátlástalanul kiokád mindent?”

Egyelőre nincs hely budapesti gépen,
Állította a kipirult recepció.
A képernyőn a Filozófus Tornyánál már a pokol tombolt
Jelentős médiaérdeklődés mellett.
Valle del Bove, vajon hányadik bugyor?
Alma hallotta, ahogy bejelentik: „A lávaözön
Már Nicolosinál jár... A szerpentinén!”
Azt is mondták, reggel főlútról visszafordult
A napi egyszeri Etna-busz.

A képernyőn mutatták, ahogy átzúdul a kráter kávéjában
A hömpölygő, narancsszínű láva,
S elindul a tegnapi ömlés
Kiszürkült hamukoszorújában
Valahol Montagnola fölött.
„Kik azok a perverzek, akik mentés helyett kameráznak?!”
Az új lávatermés kiépített csatornába szorult:
Valamelyest uralták a tájat a lakói
Valaha, szerencsésebb években.

Alma látta a lávafolyások élénkörösét és későbbi feketéjét,
Egyelőre biztos távolból, a skyfotel fedezékéből.
Mégis, szinte érezhető volt a hallban a lávalepények kénszaga,
Ez a förtelmes-felséges lávaözön,

*A nő látta, ahogy beszíppant mindent
A halálszagú hamufelhő idebent is.*

*Alma emlékezett a teraszra a Rifugio Sapienzában,
Abol méregdrágán megebédelt egyszer.
Körben a szelíd lejtőn parányi,
Parazita vulkánok százasaival,
Mint amilyen a Crateri Silvestri,
Az Etna-bébi, mely a peremén körbejárható.
Lávaköpések a lejtőn, fekete köpetek egyre-másra.
Az étterem falára kiakasztott szépfotókon látni:
A láva általában megtorpant,
Elakadt a ház hátsó fala előtt,
Körbepárnázva a lábazatot.
„Látja, sosem lépi át a küszöbünket!
Ez a hegy íratlan fogadalma!”
Jelentette ki a pincér büszkén.*

*A ház mellől drótkötélpálya kúszott föl
A csúcs alatti fordulóig,
Megbízható piros fölvonó járt rajta
Parányi, üvegfalú kabinokkal:
Tízévenként el szokta sodorni az egészet a láva,
Utazni rajta épp ezért bizsergető.
Tartóoszlopai szédítő magasak voltak
A hólepte lávakupacok fölött.
Az oszlopok után a kabin mindig nagyot döccent
És hirtelen előrezuhant:
Aki elől ült, beleborzongott a löketbe.
Lehetett jócskán izgulni, s föllélegezni,
Akár kislánykorában a hullámvasúton.*

*A magasles után sílift következett,
Csupasz, kettős ülőkék inogtak a horizonton
Még kihívóbban: labilisabban és magasabban.
Borsózott Alma háta kipróbálni.*

*Mézédes melankólia áradt szét a téli ormon:
Pár éve a menedékház éttermében
A túlcordulóan nosztalgikus
Born to die szólt Lana Del Rey-től,
Ettől a szexin bűgő hangú, remekiül kitalált nőtől,
Aki állítólag jóléti lány volt azelőtt is,
Mielőtt nyomatékosan áramvonalasították:
Feltöltötték ajkát, kicomposították őt magát,*

*Kicsit megbonyolították egyszerű múltját,
És lett belőle, aki lett:
Arisztokratikusnak sminkelt vamp,
Fátyolos hangú, kaliforniai noir beütésű,
Hiperdekadens énekesnő,
Edward Hopper ecsetjére méltó,
Aki köztudottan finom mindenütt
(„My pussy tastes like Pepsi Cola
My eyes are wide like cherry pies”);
Aki csupa elégikus dalra gyűjt rá,
Fölpiszkálva az amerikai álmom
Sötét, sötét, sötét üledékét.*

I feel so alone on the Friday nights
Can you make it feel like home, if I tell you you're mine
It's like I told you honey

*„A semmiből jön”, mondták és írták róla,
Debát senki nem jön úgymond a semmiből,
Gondolta Alma akkor, hat vagy hét éve.
Tökmindegy: visszabújik majd a semmibe.
Sose volt se szegény, se vakítóan szép,
Se betegesen botránnyos, se bizarr?
Sobasem lakott lakókocsiparkban? Na és?*

*Lana sötét gyémánt, gondolta Alma,
A maga nemében tökéletes,
Mint egy Chandler-krimi vagy egy Lynch-film,
De mindkettőnél néhány fokkal édesebb.
Egynyári tünemény vaníliamázzal.
Cica helyett sokak házikedvence ő,
Ő dorombol a reggeli Volluto kávéjuk mellé,
Ő fogalmazza meg hibátlanul
És ő dalolja el, legyezőszerűen több tételben terítve szét
Egyetlen témáját, a szépség széttöretettséget,
Vagyis a férfi általi elhagyatottságot;
Egyet tud, de azt nagyon, sose fog mást kitalálni.*

*Csak parancsoló érvényű siker létezik, és ez az!
A sikert kérni, kényszeríteni nem lehet,
A siker minden zsarolásnak ellenáll.
Meglátjuk, lesz-e több valódi dobása,
Morfondírozott pár éve Alma.
Eladja majd magát egy konfekciós árubázláncnak,
Csavart kötésű kardigánokat és pufi dzsekiket reklámoz.*

*Ezt a magasztot úgysem lehet ismételni:
Lana eltűnik majd a bozótban.*

Come on take a walk on the wild side
Let me kiss you hard in the pouring rain
You like your girls insane
Choose your last words, this is the last time
Cause you and I, we were born to die

*Hogy illett a zenéje a havas lávapúpokhoz!
„Hát igen.”*

*Másnap Alma az eget nézte a hamufelhővel.
„A füst fölvette a fejtetőre állított
Fenyőfa-alakzatot – írta a férje. – Húzz bele.”
„Maria, mennyi időnk van, amíg ideér?”
Kérdezte az ügyvédnő a szobaasszonyt.
„Legföljebb napok, kedves Alma.
Legalábbis órák. Ha pedig óriáskitörés,
Hamarosan becsapódások várhatóak...”
„Idelent a városban?” „Igen, itt is.
Sokan persze az első jelekre elináltak, ezt megértjük.
Mások nem bírják idegekkel a vulkán
Hetekig tartó nyugtalankodását,
A csökönysök pedig debogyis mozdulnak.”
„Van egy berlini jegyük, csapjunk le?” kérdezte a recepciós.
Autóval negyedóra a reptér,
Szinte a szomszédban van gyalog is....
Alma döntött: nem várja be a hamuesőt,
Vagy a percet, amikor piroklaszt-zápor, lapilli-eső
Teríti be a szálloda apró kertjét meddő törmelékekkel,
Hirtelen az ember homloka közepére pattanó,
Halálosat ütő kövecskékkel.*

*...A percet, amikor az izzó lavina
Elporlasztja pöttyös ruháját, s az élő szövetet alatta;
A percet, amikor agyveleje fölforr és
Koponyáján szilaj gőzként tör át,
Kék-fekete nyomokat hagyva a csonton...*

*Végre az utcán állt, a szálloda sárga toronyháza előtt.
„Földközi-tengeri Miskolc, milyen igazunk van!”
Csak taxira várva vette észre,
Hogy egyik bőröndje lemaradt valahol.
„La maledizione!...” , sziszegte kínjában.
Ilyen övele ritkán történik: ilyenkor káromkodni képes,*

*Nagyon csupasznak érezte hirtelen magát.
De már nem megy vissza. „Csak ruhák, bár jó ruhák.
Hülyeség, itt jön a bőrönddel a boy!
Na, hála Isten... Grazie, ciao.”*

*Taxit intett le, persze, hiénát, ahogy utólag kiderült:
Annyiba kerül a fuvar, amennyit nem szégyell kérni a sofőr:
Egy apartman árába jó helyen.
A reptéren tömeg, kilométeres sorok
És kézitusa: különösen agresszív német
És japán nyugdíjasok jártak benne élen.
Alma átírta a jegyét a kisasszonnyal
(Maga sem tudta, hogyan sikerült),
Négy óra küzdelem után fölkerült az esti
Berlini gépre. Mivel pesti gép aznap
Nem volt, és másnapra sem ígértek ilyet.*

